

ΘΕΣΣΑΛΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
Διπλωματική Εργασία

ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΓΡΗΓΟΡΟΥΔΗ

Επιβλέποντες καθηγητές: ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΣΤΥΛΙΔΗΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΖΙΡΤΖΙΛΑΚΗΣ

Βόλος, Μάιος 2005

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»**

Αριθ. Εισ.: 4590/1
Ημερ. Εισ.: 27-07-2005
Δωρεά: Συγγραφέας
Ταξιθετικός Κωδικός: ΠΤ - ΑΜ
2005
ΓΡΗ

Θεσσαλικό Κέντρο Βιολογικών και Αγροτικών Ερευνών

Κατασκευή Ερευνητικού Κέντρου στα περίχωρα της πόλης του Βόλου, στην περιοχή Κουγιάτικα, ΒΔ της περιοχής Μελισσάτικα στη Ν.Ιωνία Βόλου.

Σκοπός της διπλωματικής εργασίας είναι η μεταφορά στον πραγματικό χώρο του θεωρητικού υπόβαθρου της οργανικής αρχιτεκτονικής που μελετήθηκε στο ερευνητικό θέμα. Ο γενικότερος προβληματισμός μου σχετικά με έννοιες όπως οργανικότητα, οργανισμός, φύση είναι αυτός που οδήγησε τόσο στην επιλογή του τόπου, στον οποίο τοποθετείται το κτίσμα, αλλά και στην επιλογή της ίδιας της λειτουργίας αυτού ως Ερευνητικό Κέντρο και της σχέσης του με την ευρύτερη περιοχή και την πόλη του Βόλου.

Με τη δημιουργία του Θεσσαλικού Κέντρου Βιολογικών και Αγροτικών Ερευνών θα επιτευχθεί η ανάπτυξη του ερευνητικού τομέα και η βιολογική και αγροτική μελέτη της χλωρίδας της περιοχής, καθώς και η ανάδειξη της τελευταίας ως κέντρο - πόλος έλξης της καθημερινής ζωής του Βόλου. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της περιοχής σε τοπικό, πανελλαδικό και διαβαλκανικό επίπεδο, από τη στιγμή που θα λαμβάνουν χώρα αντίστοιχα προγράμματα.

Το κύριο χαρακτηριστικό του Θεσσαλικού Κέντρου είναι πως απευθύνεται στο ευρύ κοινό και όχι μόνο στους ερευνητές. Για το λόγο αυτό υπάρχει μια εσωτερική κλιμάκωση ως προς την προσβασιμότητα στους χώρους, ενώ ορισμένοι από αυτούς μπορούν να λειτουργήσουν ανεξάρτητα. Το Κέντρο, δηλαδή, μπορεί να θεωρηθεί ως ένα σύνολο παροχής και φιλοξενίας δραστηριοτήτων επισκέψιμο από το ευρύ κοινό σε καθημερινή βάση.

Χαρακτηριστικό της περιοχής είναι η ύπαρξη μικρών μονάδων κατοικίας, οι οποίες έχουν εγκαταλειφθεί από τους ιδιοκτήτες τους, λόγω έλλειψης παροχής κονδυλίων για γεώτρηση, για την κάλυψη των αναγκών σε νερό. Οι μονάδες αυτές, που είναι μονώροφα ή διώροφα πέτρινα κτίσματα με στέγη, αναπαλαιώνονται και επαναχρησιμοποιούνται, δημιουργώντας μικρούς ανεξάρτητους ξενώνες, που στο σύνολό τους, όμως, αποτελούν μια μικρή κοινότητα. Οι ξενώνες αυτοί μπορούν να λειτουργήσουν ως κατάλυμα για τους ερευνητές και τους προσκεκλημένους του Κέντρου ή ως μικρή ξενοδοχειακή μονάδα, τις περιόδους που δε θα λαμβάνουν χώρα ερευνητικά προγράμματα.

Για τη σύνδεση του Κέντρου με τους ξενώνες κατασκευάζεται μια ξύλινη γέφυρα.

Καλλιέργειες φυλλοβόλων και αειθαλών δέντρων, καθώς και περιοχές με χαμηλή φύτευση καλύπτουν όλη την έκταση που βρίσκεται το Κέντρο, δημιουργώντας ένα Βοτανικό Κήπο. Ο βοτανικός κήπος, το σύνολο δηλαδή των φυτών που αναπτύσσονται σε πραγματικές συνθήκες, διασχίζεται από ένα δίκτυο μονοπατιών, που έχουν ως στόχο την περιπλάνηση και ανάγνωση της περιοχής σε όποιον έχει διάθεση να το κάνει.

Οι νευρώσεις ενός φύλλου συκής παντρεύονται με τα παλιά μονοπάτια και τις διαφοροποιήσεις των καλλιεργειών της περιοχής και δημιουργούν αυτό το νέο δίκτυο. Κοιτώντας από ψηλά, αυτό το χαλί με τα διαφορετικά χρώματα κερδίζει το βλέμμα.

Το σύνολο των καλλιεργειών σε συνδυασμό με τους ξενώνες δημιουργούν τις βάσεις για την ανάπτυξη του αγροτουρισμού. Αυτό σημαίνει ότι η περιοχή είναι διαθέσιμη σε ομάδες ατόμων που επιθυμούν να διαμένουν στους ξενώνες, χωρίς κάποια οικονομική επιβάρυνση και ως αντάλλαγμα να βοηθήσουν στις ανάγκες του Κέντρου, όπως η συγκομιδή των καρπών. Τα είδη των φυτεύσεων επιλέχθηκαν με βάση το κλίμα της περιοχής και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, έτσι ώστε όλες τις εποχές του χρόνου να παρουσιάζεται έντονη η χλωρίδα. Τα φυλλοβόλα δέντρα τοποθετούνται κοντά στα κτίρια, ώστε το καλοκαίρι να τα προστατεύουν από την έντονη ηλιακή ακτινοβολία, ενώ το χειμώνα να της επιτρέπουν να διεισδύσει. Η εναλλαγή των φυλλοβόλων με τα αειθαλή και τη χαμηλή φύτευση δημιουργεί ζώνες πυροπροστασίας και προστατεύει τα φυτά από τη μετάδοση ασθενειών.

Όπως ένας ζωντανός οργανισμός, το Κέντρο λειτουργεί σε μεγάλο βαθμό αυτόνομα και με αυτάρκεια αξιοποιώντας τα στοιχεία από τα οποία αποτελείται. Πιο συγκεκριμένα, το εστιατόριο χρησιμοποιεί προϊόντα που παράγονται στην περιοχή, είτε σε πραγματικές συνθήκες (βοτανικός κήπος), είτε σε συνθήκες θερμοκηπίου. Υπάρχουν δύο μονάδες θερμοκηπίου στη συνολική έκταση της περιοχής: η μία χρησιμοποιείται αποκλειστικά από το χώρο του εστιατορίου, καθώς τα παραγόμενα προϊόντα χρησιμοποιούνται για την παρασκευή εδεσμάτων, ενώ η άλλη μπορεί να είναι επισκέψιμη από το κοινό και χρησιμοποιείται για ερευνητικούς σκοπούς.

Επίσης, οι καλλιέργειες αξιοποιούνται τόσο σε επίπεδο συγκομιδής των φρούτων, γεγονός που συμβάλλει στην οικονομική ενίσχυση του Κέντρου μέσω του εμπορίου, όσο και στην ενεργειακή αυτάρκεια του θερμοκηπίου και του κυρίως κτιρίου μέσω της καύσιμης ύλης που προέρχεται από τους καρπούς ορισμένων καλλιεργειών (αμυγδαλιά, ροδακινιά, ελιά). Στην ενεργειακή αυτονομία του Κέντρου συμβάλλει και η κατασκευή υπόγειων δεξαμενών στο εσωτερικό ορισμένων επαναλαμβανόμενων μονάδων του κτιρίου (συσχέτιση με εξάγωνα). Οι συλλεκτές αυτοί συγκεντρώνουν το νερό της οροφής από μια οπή και το οποίο οδηγείται μέσω ενός σωλήνα στην υπόγεια δεξαμενή.

Ο εκθεσιακός χώρος φιλοξενεί μόνιμες και περιοδικές εκθέσεις, που μπορεί να σχετίζονται είτε με θέματα του ερευνητικού τομέα του Κέντρου, είτε με καλλιτεχνικές δραστηριότητες τοπικού ή ευρύτερου επιπέδου. Στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων μπορούν να λαμβάνουν χώρα διαλέξεις και συνέδρια, θεατρικές και μουσικές παραστάσεις, φιλοξενώντας τριακόσια είκοσι άτομα περίπου.

"Άραγε πού να οδηγεί αυτό το μονοπάτι;", σκέφτομαι και το ακολουθώ... Σαν ένα μικρό παιδί που θέλει να ανακαλύψει τον κόσμο, έτσι κι εγώ τριγυρνώ στη γεμάτη ζωή περιοχή και περιεργάζομαι κάθε τι που μου κινεί το ενδιαφέρον: μια μικρή χρωματιστή πέτρα, τα άνθη των φυτών, μια μέλισσα που ερωτοτροπεί μ' ένα λουλούδι, το φυτό που μόλις ακούμπησα και ερεθίστηκε το χέρι μου, το κόκκινο και κίτρινο χαλί που συνθέτουν αρμονικά οι παπαρούνες και οι ανεμώνες...

Και συνεχίζω... μηλιές, πορτοκαλιές, δαμασκηνιές, λεμονιές, ροδακινιές, καστανιές και έλατα... Και φυσικά οι ελιές με το μοναδικό τους ιριδίζον χρώμα... Το βλέμμα εστιάζει συνεχώς σε διαφορετικό στόχο ανυπομονώντας να γευτεί τα χρώματα, τους ήχους, τις μυρωδιές, την ατμόσφαιρα, σαν να ήταν η πρώτη φορά, σαν να λευτερώθηκε...

Κλείνω τα μάτια και ακολουθώ... με το μυαλό, το σώμα, την ψυχή μου, τη φαντασία μου. Γίνομαι ένα με αυτό που βλέπω, που αγγίζω, που αισθάνομαι... Κι αν θελήσω να ζήσω αυτό που ονειρεύομαι, να συνεχίσω να περιπλανιέμαι σ' αυτό το δίκτυο που απλώνεται μπροστά μου, απλά ανοίγω τα μάτια μου...

Αγκαλιές από δέντρα σε καλούν να κάτσεις κοντά τους, να σε προστατέψουν στο μαλακό εσωτερικό κόσμο τους. Σε κάθε στροφή, σε κάθε βήμα νέες σκηνές δίνουν τη θέση τους στις παλιές και αυτό που απομένει είναι η προσωπική συμμετοχή. Ακολουθώ περιμετρικά το λόφο που αρχίζει να ανυψώνεται... Τα δέντρα είναι πυκνά και δεν μπορώ να διακρίνω...

Τι να υπάρχει πίσω του, άραγε;

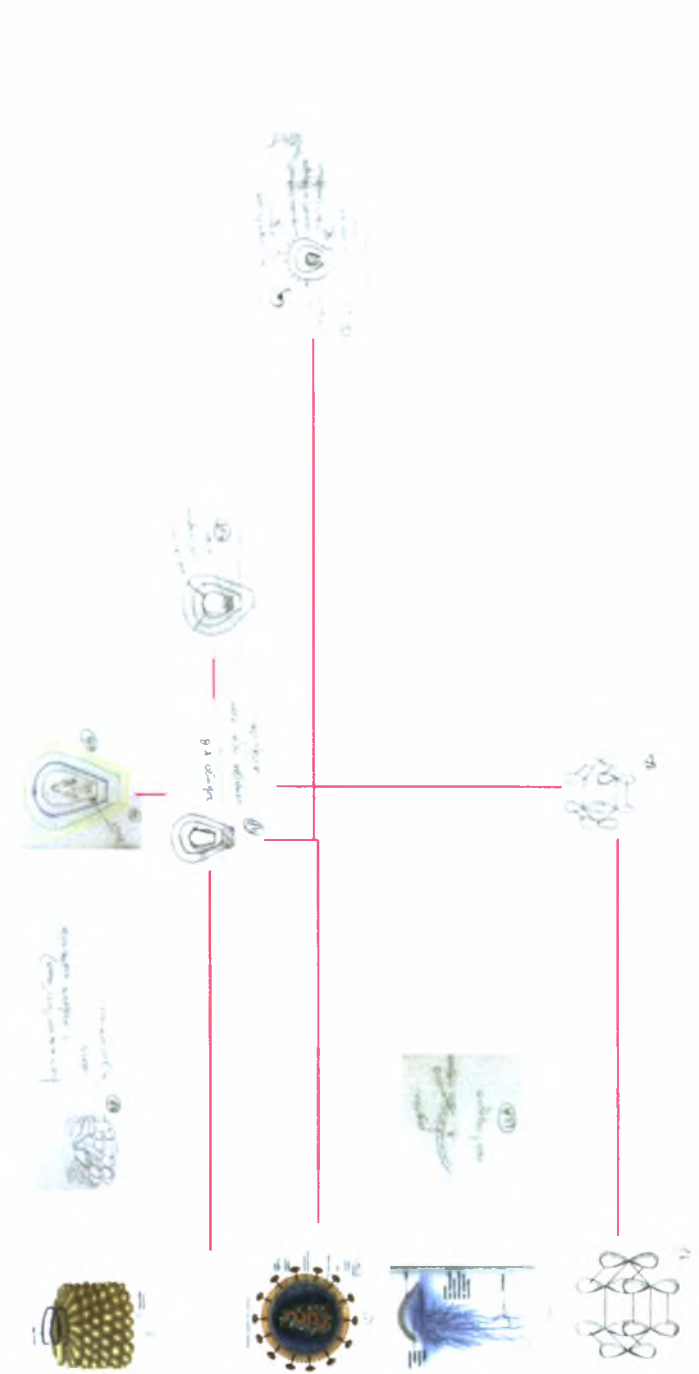
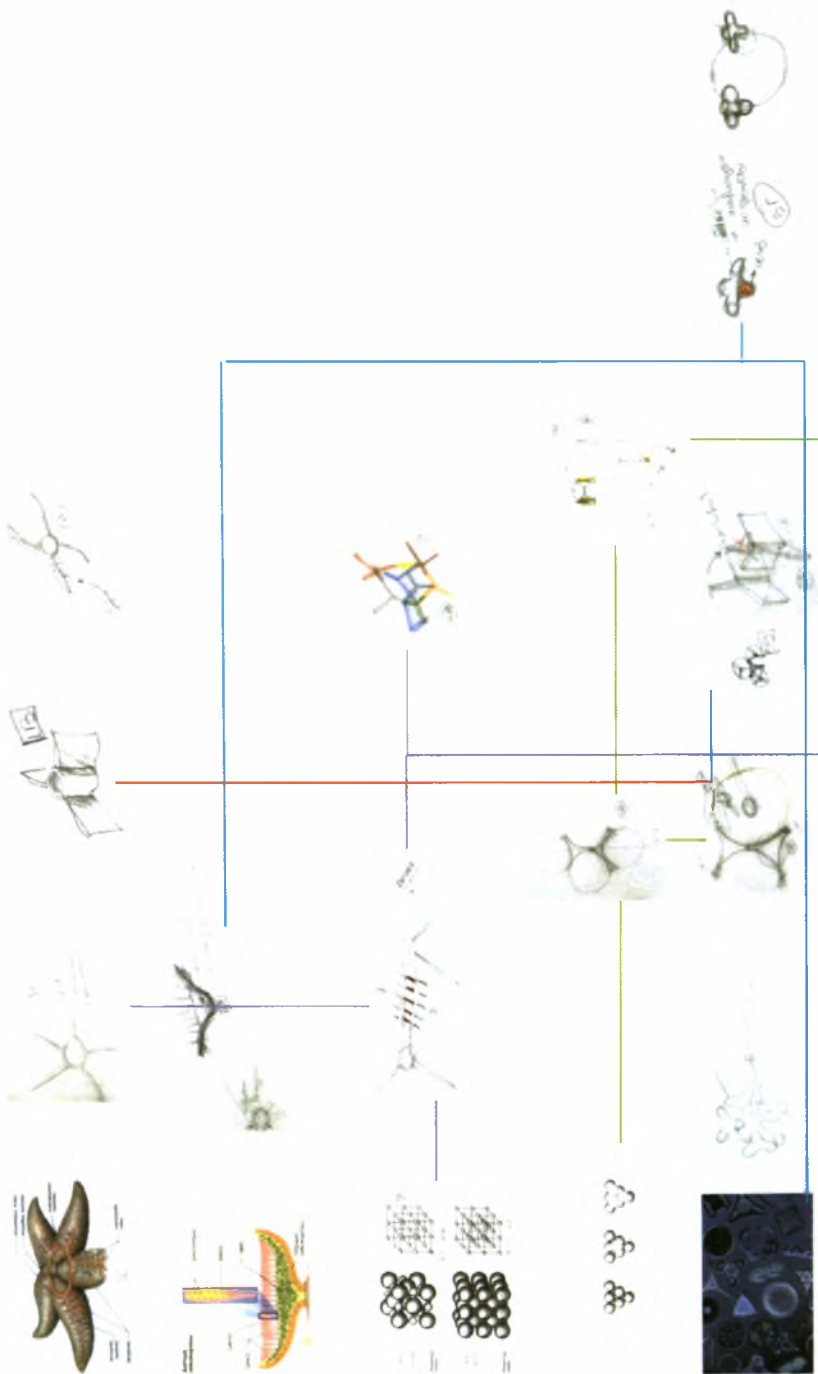
Σε λίγα βήματα τα δέντρα αρχίζουν να υποχωρούν και τη θέση τους παίρνει η χαμηλή βλάστηση. Το μονοπάτι οδηγεί σε μια πλατεία, που μοιάζει να αποτελεί το κέντρο ενός οργανισμού, το σημείο απ' όπου μπορεί να ξεκινήσει κανείς την περιήγησή του. Εξαγωνικές μονάδες αρθρώνονται γύρω της και η κάθε μία αποτελεί έναν ξεχωριστό οργανισμό, ένα μέρος του αδιάσπαστου όλου. Το ιδιωτικό εμπλέκεται με το δημόσιο, η απομόνωση με την έκθεση, η συνέχεια με την ασυνέχεια, η κινητικότητα με τη σταθερότητα, το τοπικό με το παγκόσμιο, το Ένα με το Όλον...

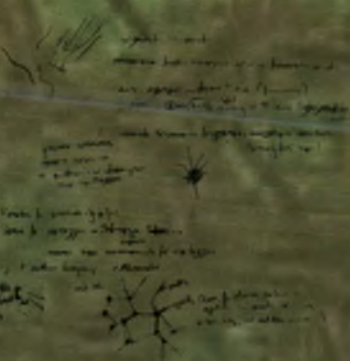
Αυτές οι μονάδες προσεγγίζουν τις ιδιότητες ενός ζωντανού οργανισμού και το σύνολο εναρμονίζεται με το φυσικό περιβάλλον.

Το εξαγωνικό σχήμα τους αναφέρεται σαφώς στα κελιά μιας κυψέλης, τα οποία έχουν το ιδανικό σχήμα για την κατασκευή του μέγιστου αριθμού κελιών.

Διάφοροι ήχοι συνοδεύουν κάθε μου βήμα, το θρόισμα των φύλων, το κελάηδισμα των πουλιών, ήχοι ξεχασμένοι... Οι αναλογίες αυτών των ήχων που ηχογραφήθηκαν στην περιοχή μορφοποιούν τον κánaβο στον τρισδιάστατο χώρο.

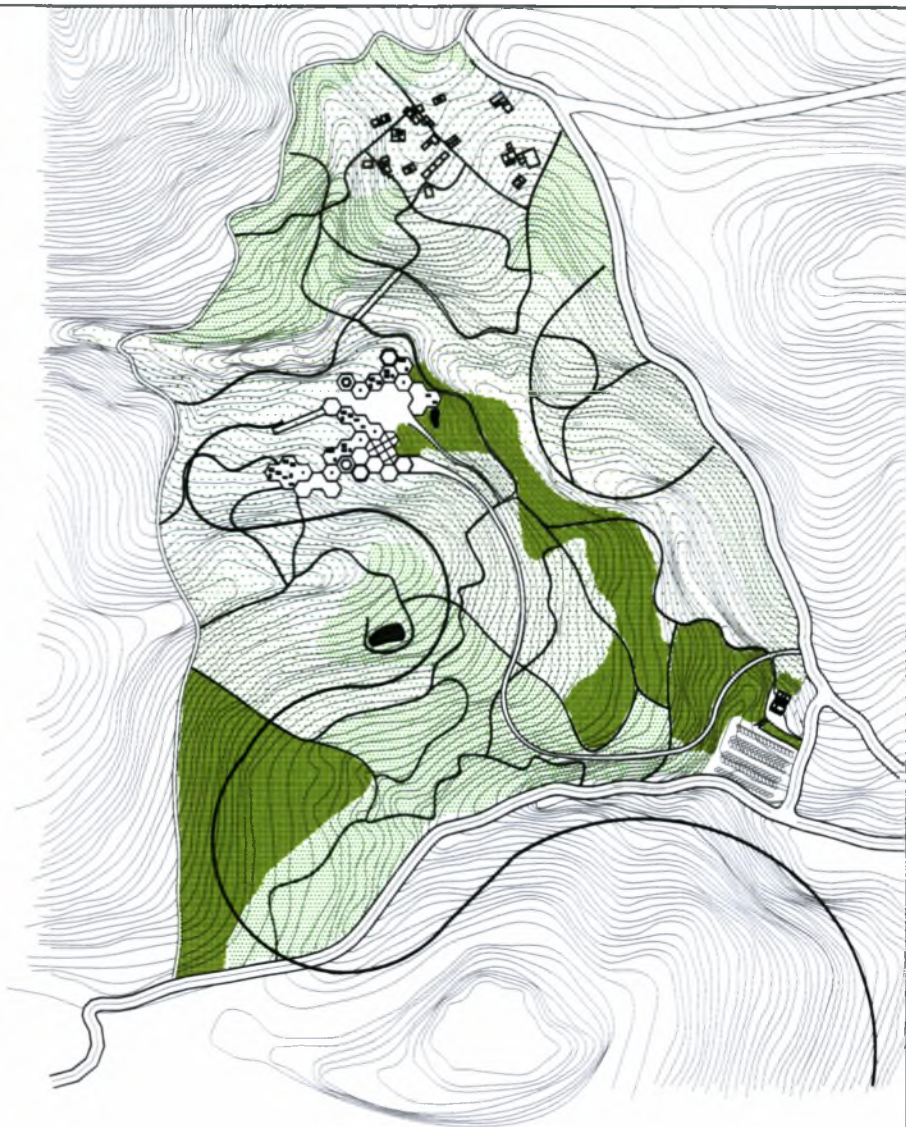
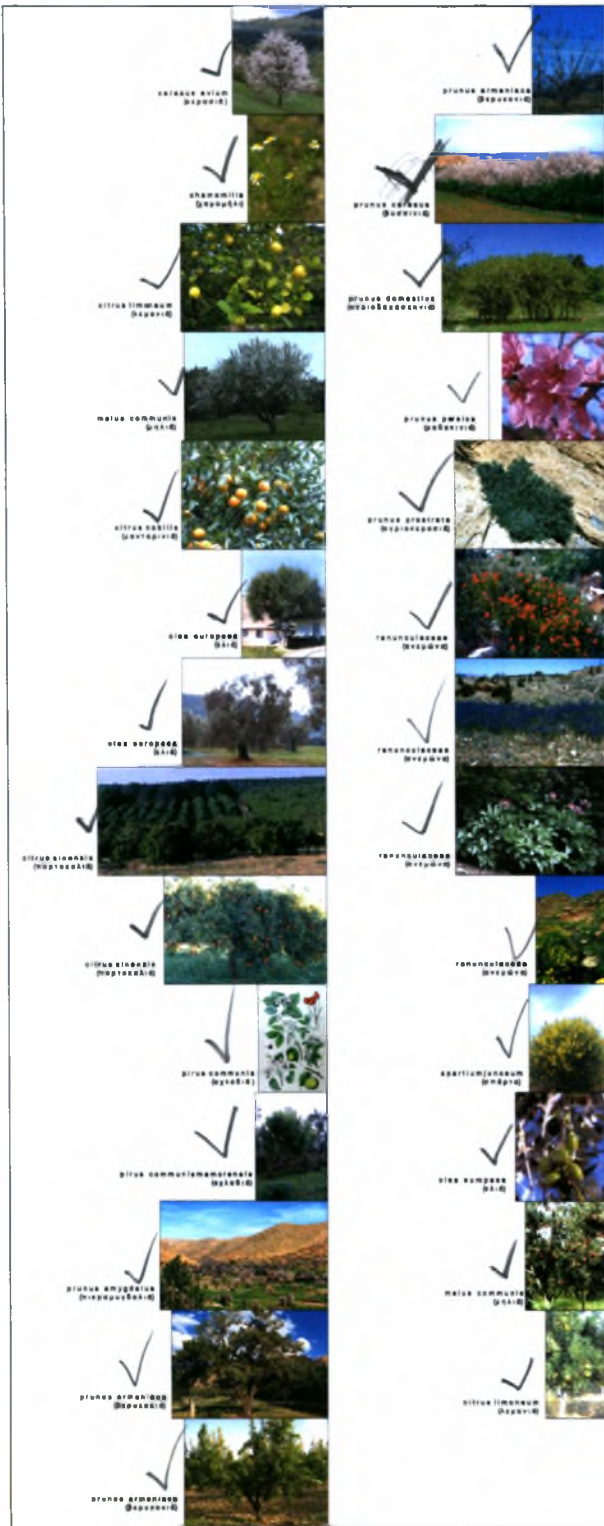

Handwritten notes in various languages, including Spanish and English, describing biological or artistic concepts.

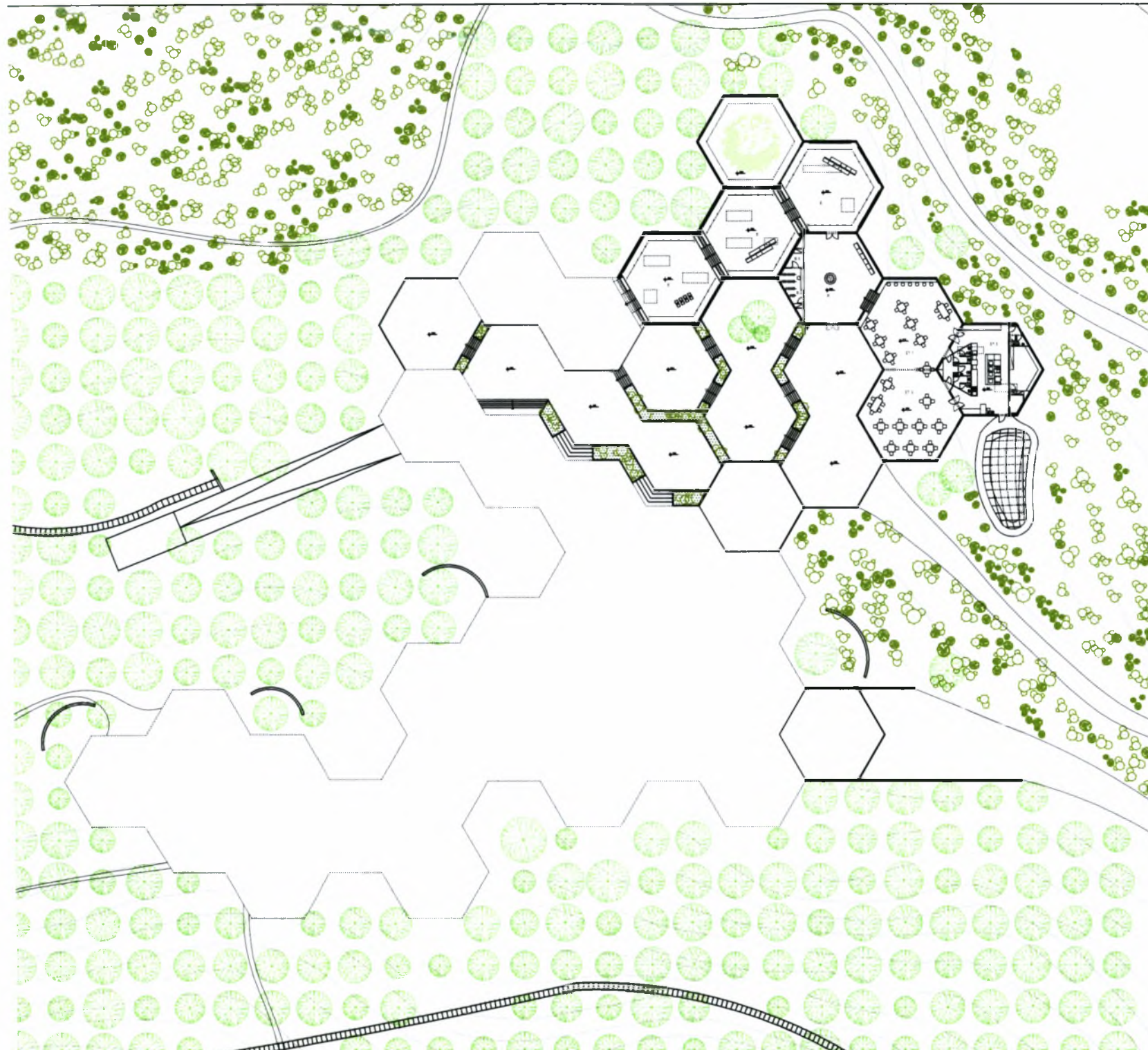

- ελάτι
- θαμνοβότανα
(δάφνη, κηλέφα,
ροδόδομο, κισσός)
- αειθαλή (καστανιά,
λεύκη, πεύκη)
- ποικιλύφες
ποικιλύφες
- ζωνική βλάστηση

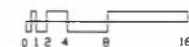
ΚΑΤΟΨΗ Α

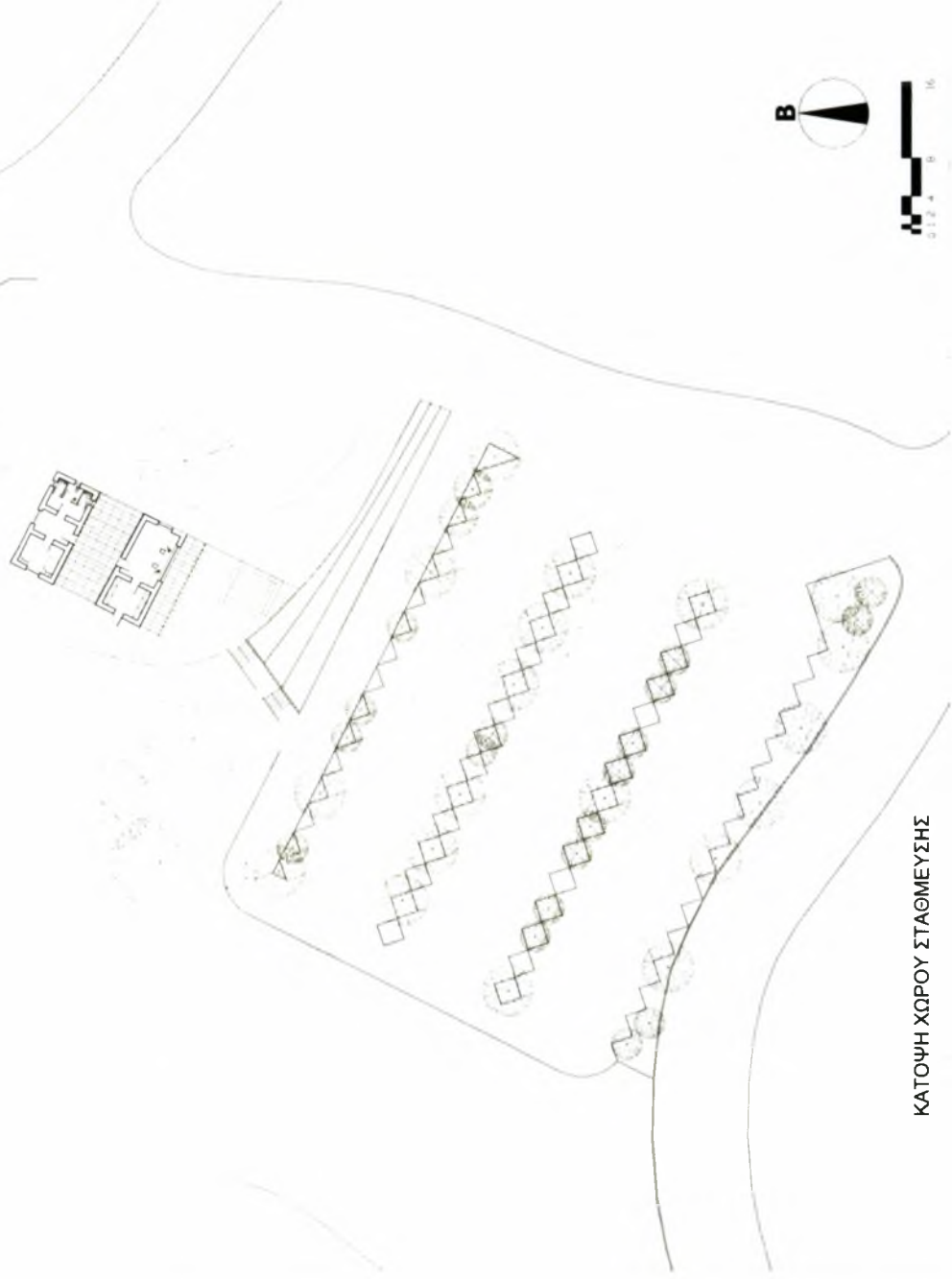
- A ΕΙΣΟΔΟΣ
- B ΧΩΡΟΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
 - 1. Εισατήρια
 - 2. Βεατήρια
 - 3. Αποθηκευτικός χώρος
- Γ ΧΩΡΟΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ
 - 1. Foyer
 - 2. Χώρος βεατών
 - 3. Μεταφραστές
 - 4. Υπεύθυνοι φωτισμού
 - 5. Σκηνή
 - 6. Πίσω σκηνή
 - 7. Χώρος δοκιμών
 - 8. Τουαλέτες
 - 9. Ντουζιέρες
 - 10. Καμπαρίνα
 - 11. Κομμωτήριο
 - 12. Πλυτήριο - Στεγνωτήριο - Σιδερωτήριο
 - 13. Πίνακες - Ροαστάτες
 - 14. Αποθήκη σκηνικών και κουφωνασιών
 - Αποθήκη ηλεκτρονικού υλικού
 - Αποθήκη ηλεκτρικού και μηχανολογικού υλικού
 - 15. Αίθουσα συσκέψεων
 - 16. Αποθηκευτικός χώρος
 - 17. Γραφείο σκηνοθέτη και σκηνογράφου
 - 18. Γραμματεία
 - 19. Γραφείο διευθυντή σκηνής
- Δ ΓΡΑΦΕΙΑ
 - 1. Γραφεία προσωπικού
 - 2. Τουαλέτες
 - 3. Κατάστημα βύρων
 - 4. Εκδοτικός οίκος
 - 5. Αποθηκευτικός χώρος
- Ε ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ
- ΣΤ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
 - 1. Χώρος καφέ
 - 2. Χώρος φαγητού
 - 3. Παρασκευαστήριο
- Z ΧΩΡΟΣ ΑΝΑΜΟΝΗΣ - Lobby
- Η ΑΙΘΡΙΑ
- Θ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 - 1. ΑΙΘΟΥΣΑ Η/Υ
- ΙΑ ΔΙΑΛΞΕΙΣ - ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ
 - 1. Lobby
 - 2. Αίθουσα διδασκαλίας
 - 3. Μεταφραστές - Προετοιμασία
- ΙΒ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
 - 1. Γραφεία
 - 2. Εργαστήρια
 - 3. Χώρος απολύμανσης - αποστείρωσης
 - 4. Τουαλέτες

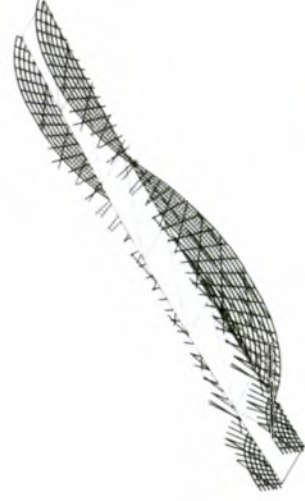
ΚΑΤΟΧΗ Β

- A. ΕΙΣΟΔΟΣ**
B. ΧΩΡΟΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
 1. Εισπήτρια
 2. Βεστιάριο
 3. Αποθηκευτικός χώρος
- Γ. ΧΩΡΟΣ ΓΟΛΛΑΠΛΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ**
 1. Foyer
 2. Χώρος βεστών
 3. Μεταφραστές
 4. Υπεύθυνοι φωτισμού
 5. Σιγή
 6. Πίσω σιγή
 7. Χώρος δακτύμων
 8. Τουαλέτες
 9. Ντουζιέρες
 10. Καμάρινα
 11. Κομμωτήρια
 12. Πλυντήριο - Στεγνωτήριο - Σιδερωτήριο
 13. Πίνακες - Ροσστάτες
 14. Αποθήκη σκηνικών και κοσμημάτων Φρονιστήριο Αποθήκη ηλεκτρονικού υλικού Αποθήκη ηλεκτρικού και μηχανολογικού υλικού
 15. Αίθουσα συσκέψεων
 16. Αποθηκευτικός χώρος
 17. Γραφείο σκηνοθέτη και σκηνογράφου
 18. Γραμματεία
 19. Γραφείο διευθυντή σκηνής
- Δ. ΓΡΑΦΕΙΑ**
 1. Γραφεία προσωπικού
 2. Τουαλέτες
 3. Κατάστημα δώρων
 4. Εκδοτικός οίκος
 5. Αποθηκευτικός χώρος
- Ε. ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ**
ΣΤ. ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
 1. Χώρος καφέ
 2. Χώρος φαγητού
 3. Παρασκευαστήρια
- Ζ. ΧΩΡΟΣ ΑΝΑΜΟΝΗΣ - Lobby**
Η. ΑΙΘΡΙΟ
Θ. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ι. ΑΙΘΟΥΣΑ ΗΨ
ΙΑ. ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ - ΔΔΑΣΚΑΛΙΑ
 1. Lobby
 2. Αίθουσα διδασκαλίας
 3. Μεταφραστές - Προετοιμασία ομιλήτη
- ΙΒ. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ**
 1. Γραφεία
 2. Εργαστήρια
 3. Χώρος απαλύμανσης - αποστείρωσης
 4. Τουαλέτες

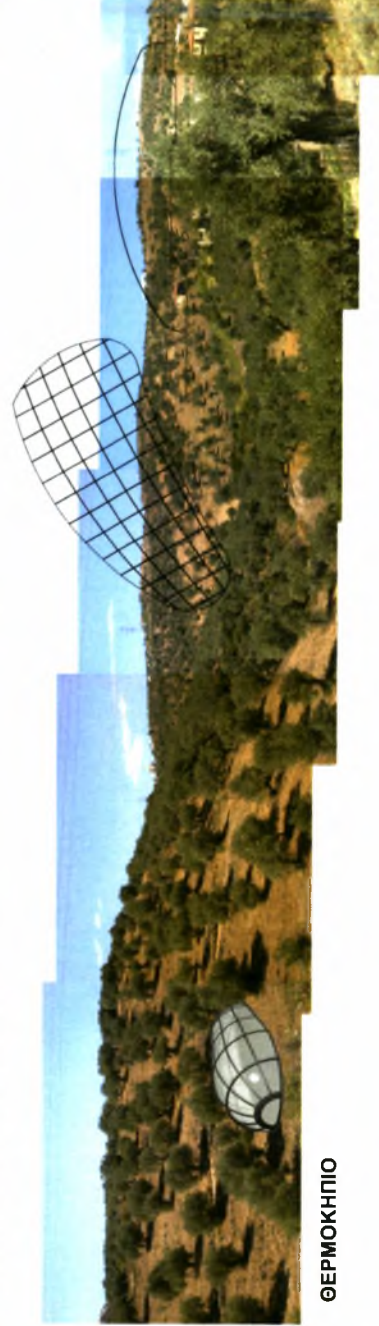
ΚΑΤΟΨΗ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ

ΕΥΛΙΝΗ ΓΕΦΥΡΑ

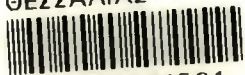
ΥΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΟΨΕΙΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ

ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

004000074591